

ภิกขุวรรณกรรม

หตุถิมฺหิ ปน (เตหิ พุราหฺมณฺเหหิ) อานีเตปิ, เทเว อวสุสนฺ
เต, "โส ราชา กุรุณมํ รกฺขติ, เตน (การณฺณ) อสุส (รณฺโณ) รมฺเ
จ เทโว วสุสตีติ สลฺยาย "ยํ โส (ราชา) กุรุณมํ รกฺขติ, ตํ (กุ
รุณมํ) สุวณฺณปฏฺเฏ ลิจิตฺวา อาเนถาติ (วจเนน) ปุณ กาลิงฺโก พ
ราหฺมณ จ อมจฺเจ จ เปเสสิ.

เตสุ (พุราหฺมณอมจฺเจสุ) คนฺตฺวา ยาจนฺเตสุ, ราชานํ อาที กต
วา สพฺเพปิ เต (ชนา) อตฺตโน อตฺตโน สีเลสุ กิณฺจิ กุกฺกจฺมตฺตํ
(การณฺ) กตฺวา "อปฺริสฺสุทฺธํ โน สีลนฺติ ปฏิกฺกจิปีตฺวา น เอตฺตาวตา
(การณฺณ) สีลเกโท โหตีติ เตหิ (พุราหฺมณอมจฺเจหิ) ปุณฺปฺปุณฺ ยาจิ
ตา อตฺตโน อตฺตโน สีลानิ กถียิสฺสุ.

กาลิงฺโก สุวณฺณปฏฺเฏ ลิจิตฺวา อากตํ กุรุณมํ ทิสฺวา สมา
ทาย สารุํ (กตฺวา)(กุรุณมํ) ปุเรสิ.

ตสุส (รณฺโณ) รมฺเ เทโว ปาวสุสิ, รมฺจฺ เจมํ สุภิกฺกํ อโหสิ
(อิติ สรูป ใน อตีต).

สตฺถา อิมํ อตีตํ อหริตฺวา

"คณิกา อุปลวณฺณา จ (๑๑ ศัพท์), ปุณฺโณ โทวาริโก ตทา
(๑๑ ศัพท์),

รชฺชุกาโห (อมจฺโจ) จ กจฺจาโน, โทณฺมาตา (มหาอมจฺโจ)
จ โกลิโต,

สาริปฺพุโต ตทา เสฏฺฐิ,
พุราหฺมณฺ กสฺสโป เถโร,
มเหสี ราชูลมาตา,

อนฺรุทฺโธ จ สารถิ,
อุปราชานนฺทปณฺฑิโต,
มายาเทวี ชเนตฺติกา,

กुरुราชา โพธิสตฺโต (๑๑ เอตฺรหิ) (๑๑ บท
อโหสิ) เอวํ ธาเรถ ชาตกนฺติ

ชาตกํ สโมธานेतฺวา "ภิกฺขุ เอวํ ปุพฺเพ ปณฺธิตา, อปฺปมตฺต
เกปิ กุกฺกุกฺเจ อุปฺปนฺเน, อตฺตโน สีสฺสเกเต อาสงฺกํ กรีสุ; ตํ
ปน มาทิสฺสส พุทฺธสฺส สาสเน ปพฺพชิตฺวา ปาณาติปาตํ กโรนฺ
โต อติภาริยํ กมฺมํ อกาสิ; ภิกฺขุณา นาม หตฺถเอหิ (จ) ปาเทหิ
(จ) วาจา ย จ สลฺยเตน ภวิตพฺพนฺติ วตฺวา อิมํ คาถมาห

" (โย ปุคฺคโล) หตฺถสลฺยโต ปาทสลฺยโต

วาจาสลฺยโต สลฺยตตฺตโม

อชฺฌตฺตรโต สมาหิตโต

เอโก (หุตฺวา) สนฺตุสิโต (โหติ)

ปณฺธิตา ตํ ปุคฺคลํ อาหุ `ภิกฺขุติ อิติ .

ตตฺถ (ปเทสุ) หตฺถสลฺยโตติ (ปทสฺส) หตฺถกัปปาปนาทึนํ (กิริยา
นํ) วา หตฺถเณ ปเรสํ (ชนานํ) ปหฺรณาทึนํ (กิริยานํ) วา อภา
เวน หตฺถสลฺยโต (อิตติ อตฺโถ) .

ทุตฺติยปเทปิ เอสฺว นโย.

วาจา ย ปน มุสาวาทาทึนํ (วจีหฺจฺริตานํ) อกรณโต วาจาสลฺย
โต.

สลฺยตตฺตโมติ (ปทสฺส) สลฺยตตฺตภาโว (อิตติ อตฺโถ) กายจลน
สีสุกฺขิปนภมฺกวิกฺการาทึนํ (กายวิกฺการานํ) อการโกติ อตฺโถ(ปณฺธิเตน
เวทิตพฺโพ) อชฺฌตฺตรโตติ (ปทสฺส) โคจรชฺฌตฺตสงฺขาตาย กมฺมญฺ्ञานภา
วนาย รโต (อิตติ อตฺโถ) สมาหิตโตติ (ปทสฺส) สฺสญฺ्ञุ สมาหิตโต (อิตติ อตฺโถ).

เอโก สนฺตุสิโตติ (ปททฺวยสฺส) เอกวิหารี หุตฺวา สฺสญฺ्ञุ ตฺสึโต
วิปฺสฺสนาจารโต ปญฺ्ञาย อตฺตโน อธิคเมน ตฺสฺสจฺจมานโส (อิตติ อตฺ

โถ) ปุณฺณชชนกถยาณํ หิ อาที กตฺวา สพฺเพปี เสขา อตฺตโน อธิ
คเมน สนฺตฺสนฺตํ (เต เสขา) สนฺตฺสิตา (โหนฺติ), อรหา ปน เอกนฺตสนฺ
ตฺสิตฺว (โหติ) ตํ (อรหนฺตํ) สนฺธาย (เอโก สนฺตฺสิตฺว เอตํ ปทํ ภคว
ตา) วุตฺตํ.

เทสนาวสานเน พหุ (ชนา) โสตาปตฺติผลาทีนํ (อริยพลานํ) ปาปฺณี
สุตฺติ.

หํสมาทกภิกฺขวตฺถ (นิญฺจิตํ)